№ 125 Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע ייִדישע צייטונג

דיא „נייע ייִדישע צייטונג" ערשיינט יעדען דיענסטאג אונד פרייטאג.

דיא רעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן ווינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהין אייך דיא פּרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען זיינ.

אינזעראטע ווערדען בילליגסט בעזאָרגט.

פּרענומעראציאָנס-פּרייז: גאנצעריהריג 7 פל. — קר. האלבריהריג 3 „ 50 „ פיערטעלריהריג 1 „ 75 „

ב"ה בודאפעסט, טז אב. Budapest, Dienstag 1. August 1882. שנת תרמ"ב לפ"ק.

ענדליך קאָממט קלאָרהייט.

ענדליך ווירד דאס דונקעל, וועלכעס דיא טיפא עסלאַרעער אנגעלעגענהייט שאן מאנאטע לאנג אומהיללט. געלייכטעט אונד דאס רעטהזעל, מיט וועלכעם זיך איינע נאנצע וועלט בעשעפטיגט, עגדעם זיינער לאזונג ענטגעגען.

וויא אינזעהרן ג' לעזעדען בעקאנט, האט דער פערטרעטער אמוואיש אים נאמען דער אנגעקלאגטען אין זיינזעהר בעצעיכנעט דער אינזינטנאהמע אונד בעצעיכנעט דער אינזינטנאהמע אין דען אקטען דעם גיריכטס-האפעס אונטערבייטעט. דיעזע געזוכע וואירדען דאהין ערלעדיגט, דאס דעם אונטערזוכונגס-בעגר דער בעהל ערטהיילט וואירדע, מאנלעכסט שעללע דיא פאראונטערזוכונג בעצעיכנעט אונד זיינע אנטערזייכונג בעצעיכנעט דער אנקלאגטען קיין אחדוד.

נון האט בעריישט זאמסטאג, אבענד דער אונטערזוכונגס-בעגר דיא פאראונטערזוכונג געשלאסען, אונד דען אנגעקלאגטען דען גיריכטס-בעשלוס עדעס אינגעלעגען פאר געלעזען.

דאס געזוך דער פערטהיידיגער בעצעיכנעט דער אינזינטנאהמע אין דען אקטען בעטרעפפס דער סעיזונג דער בייא האדא געפונדענען לייבע. האט אונטערזוכונגס-בעגר באריי אבגעוויזלעך ערקלערט, אונד זיך אבערמאלס אויף דען פאפאנראט 38 דער פערפרדנונג בעריפען, דאס דאס אלאנגע קיין אחדוד ווער אנקלאגעבעשלוס פאר ליעגען וויירד, ער דיא אינזוכט אין דיא אקטען נכס בעשאפפטען קאנן.

וויא נון „עדיטעריעל" ערפאהרט, האט דער אונטערזוכונגס-בעגר דיא אבזיכט, דיא אקטען אינזוכט אויך ווערענד דער שעניאראנזעריז בונג צו פערזיכערן אונד ערסט דאנן צו געשאפפן מען, וענן אין פאלגעווער, רעבעסקרעפטיג ר אנ. קלאגעבעשלוס אפרליעגען ווירד. בעשעפטיגט זיך דיעזע מעטהאדיזונג אונד נאלאנגס דיעזע אנזיכט צור געלטונג, דאס אין אבגעפאססטן פערהאנדלונגס פיר דיא בעשולדיגטען צו בעשעפל לען: דאנן איזט דיעס אייגע נעבעהאנגעריג, לעגרע אפמאכלעטעס וויל אויף אלבלע ארט דיר פאר-גהיילונגען דיא הענדע נעבונדען ווערדען אונד אנגע פיר פיללונג אדער פפליכט אינפאר אנטאגליך נעמאכט ווירד.

אבער דיא אייגענלעהיטען דער פוביליצירונג דער אונטערזוכונגס-האפפ. לייגען אפלגענדע מעהלונגען פאר:

זאמסטאג אבענדס 7 אזהר וואירדען דיא אינ-האפטרטען אייגענען דעם אונטערזוכונגס-בעגר פאר-עפפהרט, דער אייהגען אין גענעגנוארט דער פערטהיידיגער דר. אלעקסאנדער אינאאק אונד דר. אגנאין הייאמאן דען גיריכטס-בעשלוס בעליבירטע, דעמגעגענעם דיא פאר-עדיגונג דער אינזינטנאהמע אונד בעצעיכנעט אונד דר. אגנאין הייאמאן דען גיריכטס-בעשלוס בעליבירטע, אונד דעמגעגענעם דיא אנאר-דנונג דער שעניאראנזעריזונג. צוגלייך דיא פאר-עדיגונג דער פערוואהרונגס-האפט נעגען דיא דעם מאר-דעס, בעצעיכנענדזייטיג דער מיטשולד, פערנער דיא פערטשונג דעם פערבריעכענס פער-דעכטיגן אים-געשלאגען ווירד. נאכמעגטיג בליע-בען אונטער דעם פערדאכטע, דען מאר-דעס אין-גהיילונגען צו בעזאָרגטען אונד אין אלע פאלען אין דען טאג קאָממען.

נייע אלע דיא אזטן צו ערזעהען, דאס נאר קיינע בעזייטיג פארלייגען אונד אנקלאגע בלאָס אויף פערהאנדלונגס בעגרענדעט ווירד. דיעזע אנקלאגע מוס דאהער מיט דער פריישע-ענגע דער אנגעקלאגטען עגדען. דיא אנשולד דער אינדאפ-טרטען ווירד באלד אין דען טאג קאָממען.

דיא „נייע ייִדישע צייטונג" ערשיינט יעדען דיענסטאג אונד פרייטאג.

פּרענומעראציאָנס-פּרייז:
גאנצעריהריג 7 פל. — קר.
האלבריהריג 3 „ 50 „
פיערטעלריהריג 1 „ 75 „

דען, וויא אין דייסס. קיינע אפפעללאציאן דאנעגען איינגעגען.

וועגען פאר שולדיגטע דעם אינזינטנאהמע דעם פערבריעכענס בעזאָרגט בלייבען; וויסווינ מאם קלין, וויא אין דער אלטען שאלומא-שי איין העמד פאן דער עסטהער פערלאנגט) הער-מאנן ראזענבערג, דער מאטריקעלפיהרער פאן עס-לאר-מארטין נראם, אינג. קלין, דאווזד הערשקא, אינגאין מאטעי, יאקאב סילבערוויטש אין האפט.

דיעזע ווערדען דאנעגען רעקורירען, אים נא-מען דעם מארטין נראם האט פערטהיידיגער דר. הייאמאן דען רעקורס בעריישט איבערגעריכט.

דער דער האפט עגמעלאסען וואירדען מאר"ין ווידער (אוים מאקאר), אונד מאקס מענדעלאוויטש (אוים דער מארמאראש), דאך ווירד עגנען ווידער דיא אינזינטנאהמע פאר-עסטעדרט, ווייל דר. דער לאקען אייגעם פאלאערס אים בעטראגט פאן 50 גולדען אינטערשלאגען האבען זאלל.

דיא פוביליצירונג דעם בעשיידעס ערפאלגטע פאר יעדעס אינצעלן, דאהער דיעזעלבע ביז צום שעשטען אבענד דויערטע.

וויא „בודאפעשטי הירלאפ" מיטטהיילט, האבען זוממטליכע אינזאסאפען דען אידגען אנגע-שולדיגטען מארד גלעגענגעלך דעם פארגעסטערן פאר-גענאמענען גיריכטליכען פערהארס אבער-מאלס אן אבערדע בעשעפלל. דיא גאנצע בע-שולדיגונג אלס אייגען אויספאלס דעם רעליגיאזען האססעס ערקלערט אונד דיא נוזאכטען אים תלמוד אונד דעם שלחן ערוך בעזוגאנדערטער בריסטליכער נעלעגהארטען דאר-בער פערלאנגט, אבעם דענק-באר איזט, דאס ווידער אייגען מארד צו ווידערלעגען צוזעקען פערארבען קאנען, דער אונטערזוכונגס-ריכטער האט דיעזעס פערלאנגען צורזיקגעזעזען אונד זאגאפרט ערהבונגען. דאר-בער איינגעלייטעט אבדיא אינהאפטרטען צור שעללונג דיעזעס פערלאנגענס נכט פאן אייסען אינשולדיגט וואהרדען.

דיא ערהבונג ערגאב, — זא זאגט „בודא-פעשטי הירלאפ" — דאס אם פערגאנגענען מיטט-וואך דעם שארף וואשע נעבראכטע וואהרדע, אונד ער אים קראנען אייגעס פערמעס אייגעגעגעבען אי-נען בעשטעל בעשיידען האבע. דער דיא אינשולדיג-ציאן אין דיעזעס דינג עגטהעלט.

אפרס לאקסמאן, דער דיא וואשע גענראכט האטטע, וואורדע אין אלגעג דעסען נאך אין דעם-זעלבען אבענדע פערהאפטעט.

אויך פאן בעלדזאמטלונגס וויס „בודאפעשטי הירלאפ" צו בעריכטען, דיא אינטער דען ווידען דעם מאבאלטשער קאפטאמבס אנגעבריך צו דעם בע-הופ פערגאנגענהאלטטע וואורדען, דאמט מאן דיא עיגענטומליך צור פריילאסונג אייגעגלעגער העפט-לינגע נאפהזנען קרייצאנסבעטרעגע ע ר ל ע נ ע ן קאָننען.

איין טעלעגראמם אוים נירעדהאזא פאם עגסטרינגען מאגע מעלדעט: דער פאן דעם אונטער-הונגס-בעטער פאר-עסטערן אבענד פערקנדעטע בעשייד וואורדע הייטע פארמטאגס 10 אזהר נאך פאר-הערגאנגענעגער איבערעד-יגונג דורך דיג קאָ-נגלבען בעגרייסהאפ אין דיענס נאגעגען פאגנע אקצעפטירט אונד ערלאנגטע דיעדורך רעקטסקראפט.

דיא בעגרינדונג רעס נון רעכטקרעפטע גע-וואָרדענען בעשיידעס דער אנגעקלאגטען לוטעס

נעגען סאלאמאן שווארץ, לעאפאלד ברוין אונד אב-אהאם בוקסמיס איזט בעגרינדעט דיא בע-שולדיגונג. דיא עסטהער שאלמאשי אם 1. אפריל אין דער פארהאלדע דער סינאגאגע מטטעלפטע אייגעס מעסטרשטיטעס ערמאָרדעט צו האבען, פארגעגהאלדע אין דער אוטזאגע דעם פינפ-ערהרגען קינדעס שווארץ. דיא צוזעגע דורך אבערייגשטי-מענדע אויסזאגען מעדרעע צייגען, זאוועא דאדורך בעשעטיגט דאס דיא אינהאפטרטען מהיילס נעגען אייגאנדער, מהיילס דך זעלבסט ווידערשפרעכענדע אויסזאגען מאכטע.

בעמערקענסווערטה איזט עס, דאס אין דעם בעשייד ניכט פאן ערוויעזענער שולד, זאנדערן פאן בעגרינדעטען פערהאפט דיא רעדע איזט — דיא ווייטערע אונהאפטהאפטונג דער נענאנטען ערשיינט אום פארגעגדען גדיגדען בעקעכטפעטיגט דיא גע-נאנטען אנגעקלאגטען קאָننען דער אנגעריעטעטען פערבעכיישען האנדלונגען מיט אזן פערדעכטי-ווערדיג, דא אידרע הייפגען ווידערשפרעכען ביא בעאמטווארטונג דער אהנונג פארגעלעגטען פראגען, דען נגענען דיא אורשפרינגליך אנגעקלאגטען שולד-פערדאכט נאך בעשטעטיגט. פערנער וואירען אים פערלייפע דער פארערהבונג דיא פערזוכע, דיא בעתאָרדליכען מאכנאהמען צו פערהיטעלן אויף דער מאנעפארדונג נעווענען. אויך וואירען, וויא דעם דיא צייגענאיסאגען נאכגעוויעזען האבען, דורך דיא פאלשע ליעכע בעמעגטעלונגס פערזוכע אנגע-שעללט ווידרען, דאס דורך דיעזעלבע דיא אנ-נאהמע, דאס דיא פארערהבונגען אויף דיבטיגער פאהרטע נעפאלאנען ווארדען. בעריעכטיגט עד-שיינט. אויך צייגט זיך דיא ווייטערע האפט דער אנגעקלאגטען צור מאטטוורדס. דאס דיא נאך אויף פייגען פוסע בעפינדליכען פערבינדעטען דער אינ-געשפערראטען אנגעקלאגטען צור רעטטונג דער לעטטעטערען אללע מיטטעל אונד וועגע בעניטצט האבען.

מאר"ין שארף, דער זאגט דעם שמט בליבט. וויא „עדיטעריעל שטעלעדע. פייוויללינ אין האפט. דאס איזט נור זא פרייטעגדליך, דער גערייכטס-האף וויל דיא אוסזאגע פערזוכרט האבען, — אונד דאנ אנגעבליך פיר דיא דבריהיט דיעזעס צייגען.

דעם „בודאפעשטי הירלאפ" צופאלגע זינד בעצעיכנלך דער אונטערזוכונג דער פאלשען ליעכע נייע אונד וויכטיגע דאטען אויפגעטרעטן. אונד צוואר: דער מטטשאער אונטערגעהטער מדאמאס נאללו מהיילט דעם אונטערזוכונגס-ריכטער מיט. ער וויס סע בעשטמט, דאס דיא ליעכע דער נאך פעשטאל עשטפעגדיג נעווענענע פלאָרא נאוויל נעווענען זיא דיא זיך צולעטצט אלס פריימדכען אין מארמא-לאס-גנעם אבהאנדעלטען דאבען, דאדורך דער קראנקגט אונד צו אינגעם פערוואהרסען פישער, נא-מענס נאוויל, נעבראכט וואירען, אונד אינגעפעהר פינף טאגע נאכהער געשטאָרבען זיא. ער, מדאמ מאס נאללו, וויא דער זאבע נאכגעגאנגען, אים צו ערפאהרן, וויא מאן דיא פלאָרא נאוויל בעגראבען האבען. ער דיא אויף דיא בעגרעבנס-שטעטע געשטאנען, דאך זיא אוים דעם נראבע זארג אונד ליעכ פערשי אונדרען נעווענען, נאללו ווירד נון אלס צייגע נאך נירעדהאזא צוטרעט.

אלס אלל דיא אזטן צו ערזעהען, דאס נאר קיינע בעזייטיג פארלייגען אונד אנקלאגע בלאָס אויף פערהאנדלונגס בעגרענדעט ווירד. דיעזע אנקלאגע מוס דאהער מיט דער פריישע-ענגע דער אנגעקלאגטען עגדען. דיא אנשולד דער אינדאפ-טרטען ווירד באלד אין דען טאג קאָממען.

אַסטער עטרוקנען אונד געגעסטען האבען, פער-אברייכט אום קינען פריי אינעם יודען שייען אונד געטערענקע. דאס יודען זונד האבער געצוואונ-גען נור בשר-נאסטהייזער אויפצוזוכען.

* (דער דובלינער מאָרגענ שטערן.)

עס איז נים טאַכ לאַנגע צייט, אַלז אַם דובלינער פאַרקעהר דער לאָרד קאווענדיש ערמאָרדעט וואורדע. דיא מאָרדער קאָנ-טען טאָרנעך דער איך אידער פערפאָלגונג איינגעזעטצעט 10000 פונד שטערלינג נים איינגעפאַנגען שיעדערקאָ. אין דיעזע איינגעלאַנגטען שלעכטעראַמס איז לאַנדאָן מעלדעט: דער מאָרדער דעם לאָרד קאווענדיש האט זיך דער אַלייניע מיט פאַרשאַקהלעלאַ יעלבער נישטעללט. ער דיינט אַבריגן, ער נאַנגעט איך זיינע דריי קאַמעראַדען, מיט וועלכען ער נעשיזאַמט דען מאָרד בעגאַנגען האַבע.

* (איין באַלראַ-פאַלל אין בודאַפעסט.) נעסטערן האַבעט אַינע 50 יעהריגע פרוי דיא באַלאַיראַ בעקאָממען, עס איז דיעס דער ערסטע פאַלל, דער אין דער הויפט-שטאַדט פאַרגעקאָממען איז. דיא גראַבען הישצען אונד דאס אינ-ענגעלמעפיג לעבען ביי דעם גע-מיינען פאַלקע לאַסטען אַלליעהרליך אינצעלע כאַלע-רינפאַלל ערשיינען. דער צישטאַנד דעזע פרוי איז הייטע בעססער, אונד איזט האָפנונג, דאס זיא איפקאָממען וורד. זייטענס דעם שטאַדט-פפיזיקוס וואורדען דיא מאַרבעעגלן דער ווייל-ק-קיס אנגעאָרדענעט, אום דיא פערבריטונג דיעזעס אונלעבזאַמען נאַסטעס צו פערהינדערן.

פערצייכניס

איבער דיא פיר אינערע אונגליקליכען גלו-בענסברידער אין רוסלאַנד ביא זר' עהרוו' דעם העררן אבעראַבבינער נ"י צו פרעס-בורג איינגעגאַנגען שפעדיר.

XVI.

ברעזאָוא: דורך עהרוו' ה' אבער-ראבבינער אונד ה' מרדכי יוסף שיק רה"ק נעזאַמ-מעלט דורך ה' פאַלק גרינוואַלד אונד ה' ראַ"בן גאַלדפינגער 62 גול.

האַמענגאַ: דורך ה' הוב בער שפינגעל רה"ק 107 גול.

נאַדיזערענד: (אַראַדער קאָמ) דורך ה' ה' וויס 14 גול.

ערטהאַלזאַ: דורך עהרוו' ה' אבעראַבבינער רובין 144 גול. 50 קר.

האַראַגן: דורך ה' זאַב קלין נבא' 30 גולדען.

סאַבראַנען: דורך עהרוו' ה' אבעראַב-בינער צבי הירש ווייס נעזאַממעלט אין זינער גע-מינדע אונד אומגעבונג 613 גול.

המאַאַד: דורך ה' נתן נטע טיטעלבום רה"ק 63 גול.

לאַקענבאַך: דורך עהרוו' הערן אבער-ראבבינער אילדמאַן 100 גול.

שטהלוויסענבורג: דורך זר' עהרוו' ה' אבעראַבבינער דער אַרטהאַלסען גע-מינדע 66 גול.

טאַליא: דורך עהרוו' ה' אבעראַבבינער ראזענבוים, פאַן טאַליא 50 גול. פאַן מאַנאַך 20 גול. סוממא 70 גול.

קלויזענבורג: דורך הערן ישראל שווארץ רה"ק, ה' ישראל יונתן בנימן בייג טו"ה. אונד ה' ישראל משה נ"ע ראשון נעזאַממעלט 213 גולדען פאַן חברת בית אברהם 26 גולדען. סוממא 239 גולדען.

באַלקאַן: דורך עהרוו' ה' אבעראַבבי-נער ריינטיגן אונד הערן יונתן בנימן ווייסהויז 100 גולדען.

וועבעל: דורך ה' שלמה ראזענפעלד 28 גולדען.

לאָטטאָ-צייהונג פאַם 26. יולי.

פ"אַ:	1	43	48	45	68
לעמבערג	60	17	30	25	51
הערמאַנשטאַדט	68	36	88	34	57

פאַראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטעער:

יקותיאל הלוי לעדערער.

קאָנקורז.

אין דער געפערטעטען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס טיכטיגען בעל תפילה שי"ב מומחה וקורא ב"ז ראש חדש אלול הבעל צו בע-זעטצען. דיעזע שטעללע איזט מיט איינעם וואַ-כענטליכען יעהרליכען פאַן צעהן גולדען. פריי-ער וואָהנונג, האלבער עוונטעזעלל נאַנצער שחיטה אונד עמאָלימעזנטע, פערבונדען. בעוויערבער. וועל-כע אים בעוויעזע פאַן קבלות משלושה נאַנזי זמנים זינד, אונד נאָך אין קיינער קאָנגרעס אָדער שטאַ-טס-קוּאָ געמיינדע פונגערט האַבען, וואָל-לען אדערע צייגניסס אַ דען געפערטיגטען פאַר-שאַנד באַלדיגסט איינזענדען. — נור דער בעריי-פענע ווירד צו איינעם פראַבעפאַרטראַ. צוגעלאַס-סען, אונד נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא ריי וועשפעזען פערגעטעט.

פה באַנהאָף א' משות תרמ"ט לפ"ק.

Adresse: MORITZ ADLER

Präses der Isr. orth. Cultusgemeinde Bonyhád.

קאָנקורז.

אין דער אינ' אַרטה אינ' קלוטשעגעמיינדע באַלאַשא-דראַמאַס איזט מיט 10. סעפטעמבער ל' י' דער פאַכטעט איינעס חזן דער איך טיכטיגער שוחט ובודק וקורא זיין זאָלל. צו בעוועזען, יאַה. רעכנעדאַלט 800 גולדען, האַלבער שחיטה אונד איבריגע נוטס אינבעדיטענדע עמאָלומענטס. בע-ווערבער, וועלכע זטטען איז בעפעהיגונגס-צייג-נעסס פאַן אינערלאַנגטען האַבבעדיטשען אינטעגראַ-טעטען בעוועזען, וואָללען ביז לענגסטענס 20. אי-נוסס צוס פראַבעפאַרטראַ. ערשיינען. דייזעפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערזענטעט.

באַלאַשא-דראַמאַס אים יולי 1882.

דער פאַרשטאַנד:

יאָזעף לאַווינגער, מאַלאַמאַן וויס,
נאַמאַר. פרעזעס.

ראה זה חדש הוא

געפערטיגטער עלעמענט זיך אנצוצינען, האַס ער על שנת תרמ"ג 1883 לסדר. איינגעלוט דיעזעטענד, דער אין יעדער הויזטהיר אלס זמן מלוכות תקופות וסוף זמן קדוש הלבנה, וזא איך בעגעלוך דער מגרגי וחיני בית הכנסת ווערד קאָרעקטע אונד צופעריאַסיג איזט; וועלכער איזט אַאַן שני נאַזני דזור נ"י פעלדיגר מתאַאַן משוראַן נ"י זמרנאַין דמאַטעראַרזיך נ"י. בעזואַאַטעט, דער פריי איזט 12 קר' אעסטעטעט, פיר בוכהענדלער בי 50 עקסעמפלאַרען 10 קר', אינבי 50 עקסעמפלאַרען 9 קר. — אים יעדער נאַכאַמטיג אַפּאַרוכטיגן, לאַסטע איך אידן אים וועלכעס פלאַ ערשיינען אונד איזט פיר יעדעלער נור דיי. יעקס פאַן מיר צו בעצעהלען.

D. Friedländer

Budapest, Neuer Marktplatz Nr. 8.

אנצייגע.

אללע יענע, דיא איך פעללדער אָדער רעגא-ליען, וועללכע אינגעזאַמט דעם אראַעס זינד, אין פאַאַס אָדער קריפּיגע רעפלעקטירען, וואָללען זיך אין דיא אַרטיגסטראַציאָן דיעזעס בלאַטעס ווענדען. זאַוואָהל פעללדער אלס אויך רעגאַליען זינד נעגעגע. ווערטע פאַאַס אין אללען קאָמטאַטען צו פער-קריפען.

דיא שאָנסטען גאָלדשטיקערייען

איך פרוכט אונד מאַנטעל.

K. GRÜNWALD,

Budapest, Landstrasse Huszár'sches Haus.

איינגעגער יידישער גאָלד-שטימער אין אַסטערייכ-אינגאַרן.

עמפפעהלט זיך צור אנפערטיגונג אללער אים יידישען אלטען אונד נייען רוטוס פאַרקאָממענדען מוסטאַלד-שטרקרייען אונד ברוטס דעסטען דיט 36 יאהרען איך דיעזעס נעביעט ערוואַרבענעד וואָהלפערדיגענער רוף פיר סאָלידע אונד בעכטעטע עפפעקטען אירונג.

צייכנונגען אין גראַסטער איסוואַהל ליעגען צור איינזיכט איך.

מצבות.

ארנאָלד קאָהן

גראבשטיינלאַנער בודאפעסט,

Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אינד יו"ט געשפערט.)

עמפפעהלט זיך אללען יענען. וועלכע דיא מרוינג אַ פעלכט דעם גראבשטיין-ועטצענס צו ערפלען האבען.

זעהר שאָנע גראבשטיינע אים מאַרמאָר אונד גראַנט זינד אין גראַסטער איסוואַהל פאַרראַ-טיג. דאַרראַקטע גראַוירונגען, זעהר שאָנע שריפטען מיט עכטער פערגאָלדונג וועהרען בעפעזענס איסגעפירט.

דיא נייעסטע ערפינדונג

אונד אים נאַך פראַנקאַר אונד אים אמעריקא נ"י. פערפעסטערטע **אלאַסטיק בוכבאנד** פאַן אַאַלוס. עיי, וואַהל פיר הערין אדם אויר פיר דאַמען אונד קינדער; עעלבעס איזט אינע פעדערען אים יינעם נעמטי קונסטליך קאָנשטרואירט אונד דען צוזעץ, דאַס עס עעלבסט דיא פערלאַנגטעסטען בייגע אין קרעצעטער צייט אַן דיא לייבע לאַנג בייגען. פ ר י י ז נ: איינזאַטצ פאַן 7—6 גולדען, דאָפּפעלטע פאַן 10—15 גולדען פיר הערין אום דיא האַלבע בוי-לעגער.

נאַכסאַס לאַגער אין מוסטער-שפריטצען, לופט-פאַלבער, בעטס-וויזלאַנען, נעמטי-שטרעפפען אונד אַללערליי מוי-וואַאַרען-אַרטיקעל — ביא הוכנעמער מוסטע אנצוגע. בען אַב דעסטע, לוקס אָדער דאַפּפעלט, זא איך דיא לייזיטיגע.

נעמטטללונגען מוסטעלטס נאַכנאַהמע אומגע-הער ביא

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

איינע וויכטיגע עפיזאָדע

זינגערס

פאַטענטירטער קאַלטער לייס

קישט פיר אללעס. אין פלאַסקעס צו פיר שילינגע מיט יעדעס לייס קאַן מאַן זאַוואָהל אלטער אלס נייע נעגעגשטענדע אללער ארט אונאַמענקשטען אונד צוואַר:

האַלץ, שטיין, מעטאַלל, גלאַז, פאַרצעללאַן, מערשעס, מאַרמאָר, אלאַבאַסטער, לעדער, פעדלמשטער, בין אַ. ז. וו.

בייזעלונג בעשטעללונגען זינד צו ריכטען אַן:

מ. פ. זינגערס

פאַטענטירטע קאַלט-לייס-פאַבריק

בודאַפעסט, אַאַבאַקאַסטע נומ' 10.

פריי איינער אַלאַשע 30, 50 אונד 80 קר.

פראָזענצעבשטעללונגען פראַנקאַ אַאַקונג אויך נעגען נאַכנאַהמע.

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer. Druck von Markus Neuer Budapest, Kerepeschersträße 14.

כונגס־אפט פערבראכטע פיעטעניגע אונד קורצע. דע צייט וואורדע איינגעריכטעט. יולים קאמצמאן, אזקע באר, יחיקע מעדכנע פערדיראטעפעע אונד בחורים אונטערשוצטע אונד זיך איין ספר תורה שרייבען לירן. איינע צאלריכע בעגלייטונג אים דער נאכגעגאן אומגעבינג, וואריינטער פיעלע נכבדים. אינטער אנדערן דער ערשטע לייטער שטאדט־פאפערט פארגעגען אדם צור רודעשעפטע. הנצב"מ.

* (פ ע ר ב ר ו נ ס ט אין ס מ י ר נ א.) אם 18 דיעזעס איז אין סמירנא פיעל פערברונסט אויסגעבראכען. דאס פיער קאם אין דער נאכט אין דעם פאסט נור פאן יודען אונד טורקען אונד וועגינג גרייקען בעוואהנטען שאדטס פערטעל פאנאק מאהאלא צום אויסבריך אונד דייערטע פאלגע נין שטונדען. אונגעפער 600 הייזער גע. וואלבע אונד מאגאצינע, פון דענען 500 איינגעזטוס פאן יודען וואארען, ווערענד צירקא 100 טורקישען אונד גריכישען בעזיטצערן. פיעלען דעם פעלעמענטע צום אפפער. אונגעפער 1400 מיליען דאלנטער 1010 יידישע, 250 טורקישע אונד 150 גרייכישע, זינד אין פאלגע דיעזער קאטאסט־שאפטען נעבידען געווארדען. אומגעפער דען צעער. שאפטען נעבידען בעפינדעט זיך אייניע סינאגאגע, איינע מאשעע אונד איינע טורקישע שיולע, דיא 1200 פפאנד שטערלינג נעקאסטעט האט.

* (הו ו ר ן א ש ל י ל ד) דיא „וויינער אלגעמיינע צייטונג" שריבט: מאן בעדויט אלגעמיין, דאס פארגעזעטצטע עהנע אינטער בלוטסגעוויטע נדעטע שעדליך אויף דיא עגטהיילונג דער נאכקאמענשאפט ווירקען: אב דאס נין בע. נדיגדעט אדע־ניכט, איינע אנצאהל האהער פאן. מיליען זאה זיך דערזיכט פיראנאיא. מיט דער דורך פאמיליענגעזעטצטע איינגעפרהרטען טשטע דער פאמיליע־הייראטען צו בעריכטן. אין דער פאמיליע ראפהשילד וואר דיעזע הייראטהסבע. בעשעענגונג אדרע הינדורך איינגעפהרט, ביזדיא מענגליכע גלייכדער דעם הייזעס דיט איינגער צייט „נאר" וואורדע, ווערדערע איינע ניכט צוריינגעגאנ. צאהל פאן טאכטערן צו פערזאגען בליעב. יעצטע ווירד זעהר פיעל אבער דיא פערלאבונג דער יינגע. טען טאכטער רעס בארען מאיער, פ' ראטהשילד. מיט דעם פרסטען אלעקסאנדער פ' וואגרעס גע. שפ־אכען. דאס איזט נון אין קוריצער צייט דער צווייטע פאלל. דאס איין. קינד אוס דעם פאנק. פרסטער הייזע ראטהשילד. ווא לאנגע צייט הינדורך אין דעם פ־עכטהאלטען שטרעבונג יידישער טרא. דיציאן אין נעווייססער שטאלץ נעזוכט וואורדע (זינד יא דיא נעשעפטע דעם פאנאלפורטער הייזעס נאך אומטער שבת נעשלאפען, צור קאמהאלישען, אונד נדיך אדרעד שווישמטער. וועלכע פאר איינ. גען יאהרען דען הערצאג פאן נאשעע הייראטעטע, ביריגנט פיייליין בערסהא פאן ראטהשילד דיא מיל. לי אגנע פרייהערן אפטעטס נאך פראנקרייך. מיר ער. צעהלט זיך. דאס דער איינפלוס דער גובער. נאמטע שאן זייט לאנגער צייט ביא דיא דען פריינע אי. נע נעווייססע הינגיגנונג צום קאמהאליגיסמוס האבע ען טשטעדיע; לאבסטען. דערארט רעליגיאזע בעאיינ. פלוסונג איזט אים הייזע ראמטשילד ניכט נייא, זיא וו אורדע שון פרייהער אינמאל פערזוכט אים. פיייליך מט גאנץ עגטגעגענזעזעצטעס ערפאלגע. דערך יינגערע בריודער דעם אפטעטס דער ברידט, פרי. דער הערע ווילהעלם דען ראמטשילד. וואורדע פאן אי. נעם הייזלעדערע ערצאנגען, דער. וויא זיך שפעטער דער הייראטשטעלטעט. אים דיינסטעס דער מסס־אפערע נע שאפדען האבען זאלל אונד עס דך אנגעלגענע זין ליעס. דיינעס צאגלינגע דיא שאנדהיטען דער קאמהאלישען קורבע אין דען הערלסטען פארבען צו שרלדערן. אבער צעלליכט דורך איינען אינגע. רען טריעב נעגנען יענע ערציעהונג איזט הערר וויל. העלם פאן ראמהשילד דאצו נעקאממען, דאס ער ניכט נור אונטער דען ריבסטען, זאגדערן אויך דען פראם מסטען יודען אויף דער וויטטען ערדערונדע נעגאנגע יעדדיגן כאנן. דאס שטודראנס הערבעיאר. שער בוכער אונד תלמוד האט זיך ביא אדם צו וואדרער ליידענשאפטהייריכגעבלדעט. אונד וועגן עד דען וויטטען וועג פאן איינעס בעשעפאפ נאך זי. נער וראהנונג צורזילגנס. האט ער פאסט אממער אי. ין יודישעס כפר פ' דער קוטיפאטש בייא זיך. ער איזט איינער דער ווענינגען אונטער דען מאדער. נען. זעלבסטאמע דיא תרי מצות נעגנו בעפאל. נען. זעלזאמטע בריודער דנדס פרוואדר. דיא אן דער שפטעע דעם אלטבערדסטען פ־אנכ־פורטער וועלכהדיזעס שטעדען, אונד פ־עלקס, וואס מאן זיך פאן אדרדער טדהן אונד מרייבען עד ערצעדלט. מ. מהעט איינען אי. וויא שלדערנגען אים איינער פער. נען מעשטן, וועכע דיא תרי מצות נעגנו בעפאל. נען. זעלזאמטע בריודער דנדס פרוואדר. דיא אן דער שפטעע דעם אלטבערדסטען פ־אנכ־פורטער וועלכהדיזעס שטעדען, אונד פ־עלקס, וואס מאן זיך פאן אדרדער טדהן אונד מרייבען ערצעדלט. מ. מהעט איינען אי. וויא שלדערנגען אים איינער פער. נען מעשטן, וועכע דיא תרי מצות נעגנו בעפאל. נען. זעלזאמטע בריודער דנדס פרוואדר. דיא אן דער שפטעע דעם אלטבערדסטען פ־אנכ־פורטער וועלכהדיזעס שטעדען, אונד פ־עלקס, וואס מאן זיך פאן אדרדער טדהן אונד מרייבען ערצעדלט. מ. מהעט איינען אי. וויא שלדערנגען אים איינער פער. נען נגנגענגען ציט. אים איינער נאנגן פרמדארטגען וועלט. נעמינגאס איזט בידיעו דער שפאלץ אורף אהרען בעדיעו אונד אהדרע מאכט. פ־עמינגאס דיא נערי נגשטעגנג. מיט דער זיא אורף דיא מלליאנע. רע נייערען דאטומס הערבבליקען. אין דער מדאט. דער ציפפערמעגע אבשטאנד נגנגן דיעזעלבען איזט אין נראסער, נאך דען דיעזיגען בלעטערן

ווא בעטרעפט זיך אין פ־ירזדלינגס נעזוכט צו מא. כען. דאנן אנזעט דיא:

„עס איזט דאך וואהר, דיא יונד דער בראוטסט מאנן, דען אדך זיך נעזוכען האבע. קרנגע בעצאהלט יינע שודרען אן ריעלך. דיא זיא!

„הער איזט דאס נעלד, אונד נעכען וא מר נאך איינען באנשווין, אבער איינען רעכט שאראקן, דיא קעל. טע לייגטס מיר נאך אן אללען לעדערען.

דיא נאכ בן אדם, ער טראגט פן אוס דיא דאס ערסטע אונד נינג דאנן צו איינען לעדערען שיש, אונדס ער אין פרייסען נלאה מיט באנשווין מיט נך נאדס.

„הללא יאקאב! הללסט דוא איינען קלייגען בלאקע מ פשיפלקן, ווער שטעלקען נאנגן נידערינ." דייע איינע דער ליינטן, דיא בייא איינען אנדרען פשיע בייא דער קאר. שען נאכסן.

„אך בן הייטע ניכט דאנז אויסגעלגנס. אנטוואר. טעטע ער, אונדס ער דך אויף איינען שטוהל זעטצטס ער. שעטצע דיא עלקאנגן דיך מיש לנגטע דען קאפף אין דיא הענדע אונד שיגן נאכצודרינקען."

זיא זאס ער איינע צייט, אלס דער יונגע מאנן דער איין פ־דער אינגלאדען האטטע פשטשטעלקן אויפשאנד, אויף יאקאב צוגנג, אונד אוהן אויף דיא שולטער קלאפטע זין נעזיכט וואר ווידר, אונד זיינע קלידדער צערריסען.

„וואס איזט נור דיין הייטע יאקאב? דוא ה

צור רעוואלוציאָן אין עגיפּטען.

דיא פאַרגאַנגענע אין עגיפּטען בעשעפֿטיגען נאָך איממער פֿאָרט אונזערע דיפּלאָמאַטען. וועהרענד אַנגלאַנד מיט קרעפֿטיגער האַנד זיך צום הערען דעם גיל־לאַנדעס מאַכען דורך אַלע דינע קאַנאַלען אונד סאַלדאַטען נאָך עגיפּטען זענדעט. ווערדען אין קאַנסטאַנטינאָפּעל לאַנגערע־צייט אַרבייטען אונד דיא טורקיע גאַלאַנגט צור אַרבייטס־דאַנד. דאָס אידר דאַס שמאַלען זעהר וועניג נטיצען קאָנען, זאָ אָדער זאָ, איזט עגיפּטען פֿיר דיא טורקיע פֿערלאָרען, נון האַט זיך דער סולטאַן עגיפּטען אַנשטאָט 15000 מאַנען צור הערשעפֿלונג דער אָרדנונג נאָך עגיפּטען זענדען אונד האַט דעם בעפֿעהל דעם גענעראַל מוקטאַר פּאַשאַ אַבער דיא טורקישע אָבערגעבען. יעטצט זענען עגגלישע אונד טורקישע סאָלדאַטען גאָרניזאָנס דיא אָרדנונג הערשעפֿלען. דיא פֿראַנצאָזישע רעגיערונג האַט אין פֿאַרלאַנגענע איינע גראָסע עקספּעדיציאָן עגיפּטען. דיא אַלטע דעספּאָט מיט מינסטער־פֿאָס צוריקגעשטעלט. פֿראַנקרייך שעפֿט יעטצט אָהנע מינסטער־פֿאָס אונד ווירד דאַהער איין נייעס מינסטער־פֿאָס בעגרונדעט. איינצעלנע מאַכט, ניכט איינמאָל טאַטאַרען, האָס גע־ווים זעהר הינגעריג איזט, ווילל אין דאָס וועגפּלאַ־נעטס אייגענשאַפֿטען. מאַן פֿרעגט עס אין אייראָפּע אין אַ צוויי־אַנדערען אין אַלע דעספּאָטען אין אַלגעמיין. דיא צו אייגנס אייראָפּעאישען פֿרעגען קאָנסטאַן. בסמאַרק איזט נאָך אימער דער פֿאַ־דער אונטער דען מעכטען אונד וואָס נון אַנטשטאַנד ווערד אויך דורך בעפֿעלען. דיזען שאַן גענגלאַנד דיא אָרדנונג דער־נעשעלעלט האַבען ווירד. דאַנן ווערדען דיא אַיבערגען מעכטע שפּרעכען. — פֿאַר־לייגט לאַכט מאַן גענגלאַנד אַלס עקסקוזאַ אין עגיפּטען שאַלטען אונד וואַלטען.

עס יואָרדע דיא נאַכריכט פֿערבייטען, דאָס אַ־אַבר פּאַשאַ דער עגיפּטען־גענעראַל אויף אַ אַנדערע אונד אַנדערע אַנזאַנדער. אַ־אַבר פּאַשאַ אונד זיינע דיענס־לייטע אין אַ־אַנדערע דער־נאָכטען אונד־אַנדערע אַנגעגעבען אונד אַנגעגעבען אַלס אַ